

ΠΕΡΙ ΣΩΚΡΑΤΟΥΣ.

Το σχολεῖον τοῦ Σωκράτους ἦτον ἡ πόλις τῶν Ἀθη-
νῶν, οἱ μαθηταὶ τοῦ οἱ Ἕλληνες· ὁ δὲ σκοπὸς νὰ τοὺς
ἀποκαταστήσῃ ἀγαθοὺς καὶ συνετοὺς διὰ τῆς ἀρετῆς
καὶ τῆς ἀληθείας. Εἰς διάστημα τριάκοντα ἐτῶν δὲν
ἀπεμακρύνθη ἀπὸ τὸν πρὸς ὃν ὄρον τοῦτον· ὥστε, τρώ-
γων καὶ περιπατῶν, καὶ δικάζων καὶ συστρατευόμενος,
καὶ ἀπολογούμενος καὶ πίνων τὸ κώνειον εἰς τὸ δεσμω-
τήριον, πάντοτε λαλῶν περὶ τῆς Θεωρίας ἠκολούθει τὴν
πράξιν, καὶ ἤδη κρατῶν διὰ τῆς μιᾶς χειρὸς τὸ ποτή-
ριον τοῦ θανάτου, καὶ διὰ τῆς ἄλλης δεικνύων τὴν
ἀνάγκην τῆς ἀρετῆς, ἐβεβαίω διὰ τῆς σφραγίδος τοῦ
θανάτου τοῦ τὴν ἀθανασίαν τῆς ψυχῆς καὶ τὴν πρό-
νοϊαν τοῦ Δημιουργοῦ.

Ἄν ἡ μεγαλοπρέπεια τῶν οὐρανῶν, ἡ τάξις τοῦ παν-
τός, καὶ ἡ διαρρύθμισις πάσης τῆς ὄρατῆς καὶ ἀοράτου
δημιουργίας, ἀπαιτῶσι πάνσοφον καὶ παντοδύναμον Θεόν,
ἡ ἀθανασία τῆς λογικῆς οὐσίας εἶναι ἀναγκαῖα συνέ-
πεια τῆς δικαιοσύνης αὐτοῦ. Ἐκ τούτου ἡ φροντίς τῆς
τελειοποιήσεως τῆς παρούσης ζωῆς πρὸς ἀπόλαυσιν τῶν
ἀγαθῶν τῆς ἄλλης. Τοῦτο ἐξευγενίζει τὸν ἄνθρωπον,
καὶ οὕτως ζητεῖ διὰ τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς ἀληθείας νὰ
πλησιάσῃ, καὶ, ὅσον τὸ δυνατόν, νὰ ἐξομοιωθῇ μὲ τὸν
Θεόν. Τοιαύτη ἦτον ἡ ἀρχὴ τῆς ἠθικῆς φιλοσοφίας
τοῦ Σωκράτους· ἦγον ἔφθασεν ὁ δαιμόνιος οὗτος ἄν-
θρωπος ἕως οὗ ἐδόνατο νὰ φθάσῃ ἡ ἀνθρώπινος διά-
νοια πρὸ τῆς Θείας οἰκονομίας. Ἄλλ' ὁ Σωκράτης
προητοίμασε διὰ τῆς φιλοσοφίας καὶ τοῦ ὀρθοῦ λόγου
καὶ τῆς ἀρετῆς τοῦ τὴν θεῖαν τοῦ Θεανθρώπου ἀποστο-
λὴν, ἣτις ἐμελλε μόνη εἰς τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου ἀκρι-
βέστερον νὰ προσδιορίσῃ τὴν βᾶσιν τῆς ἠθικῆς καὶ
τῆς θρησκείας, τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς εὐδαιμονίας τοῦ
ἀνθρώπου καὶ τῶν κοινωνιῶν· καὶ τοῦτο εἰς δύο λέξεις·
εἰς τὴν ἀγάπην, λέγω, τοῦ Θεοῦ, καὶ εἰς τὴν ἀγάπην
τῶν ἀνθρώπων. Εἰς τὴν διπλὴν αὐτὴν ἀγάπην ἐτε-
λείονε καὶ ἡ ἠθικὴ, καὶ ἡ πολιτικὴ, καὶ ἡ θρησκεία.

Ἐξομολογούμενος δ' ἐν παρόδῳ τὴν ἐνδόμυχόν μου
πεποίθησιν, λέγω ὅτι εἶναι ῥήματα Θεοῦ καὶ θεῖα ἡ
θρησκεία, ἣτις στηρίζεται εἰς τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ
καὶ εἰς τὴν ἀγάπην τοῦ ἀνθρώπινου γένους. Τότε
θελεῖ τῶντι εὐδαιμονήσῃν ὁ ἄνθρωπος καὶ βελτιωθῆ
πᾶσα κοινωνία, τότε θελεῖ λείψιν ἡ ἄγριος τυραννία,
καὶ ἡ ἀκόλαστος ὀχλοκρατία, ὅτε ἡ βᾶσις τῆς πολιτι-
κῆς καὶ τῆς κυβερνητικῆς ἐπιστήμης στηρίζεται εἰς
τοιαύτην ἠθικὴν καὶ τοιαύτην θρησκείαν. Τότε ἡ φι-
λοσοφία, ἡ ποίησις, αἱ ἐπιστῆμαι καὶ τέχναι, θέλουσι
γνωρίσῃν ὡς ἀρχὴν, σκοπὸν, καὶ τέλος, τὸν πρὸς
τὸν Θεόν καὶ τὸ ἀνθρώπινον γένος εἰλικρινῆ ἔρωτα·
τότε θελεῖ λείψιν ἡ ἀπάτη, ἡ δεισιδαιμονία, ἡ ἐρις,
ὁ πόλεμος, ἡ φιλαυτία, ἡ ἀδικία, καὶ ἡ καταδυναστεία
τοῦ δυνατοῦ πρὸς τὸν ἀδύνατον· τότε θέλουσι ἀνυπερ-
θέτως ἐτυχήσῃν οἱ ἄνθρωποι· τότε μόνον, λέγω, ὅτε
ὄλων τῶν ἀνθρώπων αἱ πράξεις κοινῶς καὶ κατ' ἰδίαν

κινουῦνται καὶ διευθύνονται ἀπὸ τὴν προεξηγήμενην ἀρ-
χὴν· τότε θέλουσι καθίσειν ἐπὶ τῶν θρόνων φιλόθεοι
καὶ φιλάνθρωποι ἡγεμόνες, πατρικῶς κυβερνῶντες διὰ
τῆς εὐνομίας πιστοὺς καὶ εὐπειθεῖς εἰς τὰς ἀρχὰς καὶ
τοὺς νόμους ὑπηκόους· τότε θέλουσι παύσειν ἡ καταδυ-
ναστεία ἐκ τοῦ ἐνὸς μέρους, καὶ ἐκ τοῦ ἑτέρου αἱ ἐπα-
ναστάσεις· τότε ἡ ἀγάπη τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τὸν Θεόν
καὶ πρὸς τὸν ἄνθρωπον διαχωρῶμένη ἀπὸ τὸν θρόνον
εἰς ὅλην τὴν ἐπικράτειαν, καὶ πυκνωμένη θέλει ἐπι-
στρέφει μετ' εὐλογιῶν διὰ νὰ περικυκλώσῃ τὸν ἐπὶ τοῦ
θρόνου καθήμενον· καὶ ἠνωμένοι αὐταὶ θέλουσι ὑφοῦσθαι
ὡς ἀπατος μελωδία μέχρι τοῦ Θεοῦ· καὶ ἐκεῖθεν κατα-
βαίνουσαι ἐπὶ τῆς γῆς θέλουσι εὐφραίνει παρηγοροῦ-
σαι ὄλον τῶν ἀνθρώπων τὸ γένος τῆς παρούσης καὶ
ἐπερχομένης γενεᾶς*.

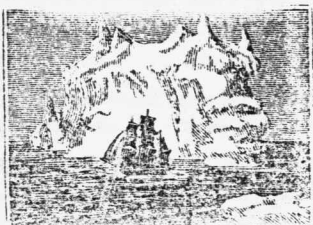
Ὁ Θεὸς, ἂν αἱ νομοθεσίαι τῶν παλαιῶν περιωρίζον-
το εἰς ἓνα μόνον λαόν, σκοπὸν βέβαια ἔχουσαι τὴν
εὐδαιμονίαν καὶ ἐλευθερίαν αὐτοῦ μόνου, ἡ εὐρύχωρος
καὶ καθαρὰ φιλοσοφία τοῦ Σωκράτους καὶ τῶν ἐπιση-
μοτέρων τοῦ μαθητῶν ἐνηκολίζετο τὴν εὐδαιμονίαν
ὄλου τοῦ ἀνθρώπινου γένους, προσπαθοῦσα ν' ἀποκα-
ταστήσῃ τοὺς ἀνθρώπους εἰς βελτίστους. Τούτου ἕνεκα
τὸ ὑποκείμενον τῆς μελέτης καὶ τῆς διδασκαλίας του
ἦτον αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος· ἦγον ἡ σχέσις αὐτοῦ πρὸς
τὸν φυσικὸν καὶ τὸν ἠθικὸν κόσμον τοῦ Δημιουργοῦ.
Οὗτος ἐδίδασκε τὴν ἀρετὴν τῶν κυβερνῶντων, τὴν εἰς
τοὺς νόμους εὐπέθειαν τῶν κυβερνωμένων, τὰ χρῆμα
τῶν γονέων καὶ τῶν τέκνων, τῶν συζύγων καὶ ἀδελφῶν,
τῶν πόλεων καὶ δημοκρατιῶν, καὶ εἰς ἓνα λόγον τοῦ
ἀνθρώπου πρὸς τὸν ἄνθρωπον, καὶ πρὸς τὸν Θεόν.
Στοχαζόμενος δὲ τὴν λογικὴν οὐσίαν ὡς ἀπορροήν
τῆς Θείας οὐσίας, τὴν ἐθεώρει ὡς προικισμένην μὲ τὴν
ἐμφυτον ἰδίαν τοῦ ὀπίου, τοῦ δικαίου καὶ ἀγαθοῦ, τῆς
ἐπιστήμης καὶ τῆς ἀληθείας, καὶ μὲ τὴν δύναμιν τοῦ
αὐτεξουσίου. Ὁ Θεὸς, ἂν τὰ ὑλικά ὄργανα, ἡ δεισι-
δαιμονία καὶ ἡ ἀπάτη, ἐκάλυπτον τὸν ὀρθὸν λόγον,
ἄρκοῦσε νὰ ὀδηγήσῃ τις καλῶς τὸν ἄνθρωπον, διὰ νὰ
εὕρῃ ὁ ἴδιος εἰς τὰ βᾶθη τῆς ἑαυτοῦ ψυχῆς τὴν πεποί-
θησιν καὶ τὴν γνῶσιν. Διὸ καὶ μετεχειρίζετο εἰς τὴν
διδασκαλίαν του τὴν ἐρωταπόκρισιν, δι' ἧς ἠνάγκαζε

* Ἄνεφερον τὰς πηγὰς, τὰς ὁποίας ἐσυμβουλευθῆν εἰς τὸ πα-
ρὸν Δοκίμιον. Ἄδικον ἐπομένως ἤθελε λογισθῆν, ἂν ἀπεσιώπων,
ὅτι, ὅσα εἶπον ἐν παρόδῳ περὶ τῆς θεανθρώπου ἀγάπης τοῦ θεαν-
θρώπου Ἰησοῦ, εἰσι λόγοι, τοὺς ὁποίους ἤκουσα πολλάκις ἀπὸ
τὸν γηραιὸν Ἰεράρχην Κ. Ἀγαθάγγελον, τὸν βαθυσέβαστόν μου
αὐτάδελφον. Ὡς ποσάκις οὗτοι μ' ἐπαρηγόρησαν εἰς τὰς βιωτι-
κὰς θλίψεις μου! ἀπὸ ποίους καὶ πόσους κινδύνους δὲν ἐφύλαξαν
τὴν ἀπειρὸν μου νεότητά! Αὐτοὶ κυρίως μὲ διέσωσαν ἀπὸ τὰς
δύο ψυχικὰς νόσους· τὴν δεισιδαιμονίαν, λέγω, καὶ τὴν ἀσέβειαν.
Αὐτοὶ διετήρησαν εἰς τὰ ῥάθη τῆς καρδίας μου τὴν ἀγάπην τοῦ
Θεοῦ καὶ τῶν ἀνθρώπων καθήκων καὶ ἀμολύντων. Αὐτοὺς κλη-
ρονομικῶς θέλω διδάξαι καὶ εἰς τὰ τέκνα μου, μὴ φροντίζων πο-
σῶς περὶ τοῦ ἐπαίνου τῶν ἀδυνάτων λεγομένων νόων, ἢ τοῦ ψό-
γου τῶν εὐρόστων καὶ ὑψηλῶν πνευμάτων. Σὺ δὲ, σεβαστέ μοι
Ἰεράρχα, δέχθητι τὴν εὐγνωμοσύνην εὐγνωμονούσης καὶ ἐρώσης
ψυχῆς.

τὸν ἀκροατὴν νὰ ζητήσῃ καὶ νὰ εἴρῃ μόνος τὴν ἀλήθειαν. Φέρε οὖν σκεψώμεθα ἐγὼ τε καὶ σύ, ἔλεγε πρὸς τὸν ἀκροατὴν του. Δι' αὐτῆς ἐγύμναζε τὸν συλλογισμὸν τοῦ ἀκροατοῦ, ἀφήρει τὸ προσωπεῖον τῆς σοφιστικῆς ἀπάτης, καὶ ἀνεκάλυπτε τὴν γοητείαν τῶν σοφιστῶν· ἀλλὰ μεταχειριζόμενος συγχρόνως ὄπλον δραστήριον καὶ κινδυνῶδες, τὴν ἀκαταμάχητόν του εἰρωνείαν, κατέτριψε μὲν τὴν σοφιστικὴν ἀλαζονείαν, ἐξηγήρωσε δὲ τὴν καρτ' αὐτοῦ τῶν σοφιστῶν ἀγανάκτησιν.

[Ἐκ τοῦ Φιλοσοφικοῦ Δοκιμίου τοῦ Γ. Γ. Κ. Τυπέδου.]

ΟΙ ΚΡΥΣΤΑΛΛΩΝΕΣ.

Ο ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ τῶν πάγων, ἢ κρυσταλλῶνων, οἵτινες ἀενάως περικαλύπτουσι τὰς θαλάσσας τῶν δύο πόλων, εἶναι ἐν τῶν μεγαλητέρων φαινομένων τῆς φύσεως.

Οἱ πάγοι, τοὺς ὁποίους ἀπαντῶσιν οἱ περιηγηταὶ εἰς τὰ παράλια τῆς Σπιτςβέργης καὶ τῆς Γροιλανδίας, ἔχουσι συνήθως 20 ἕως 25 ποδῶν πάχος· ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον σχηματίζουσι ἀπεράντους κρυσταλλοπεδιάδας, τὴν ἑκτασιν τῶν ὁποίων λογαριάζουσι ἕως τετρακοσίων τετραγωνικῶν λευγῶν. Ἡ ἐπιφάνεια τῶν κρυσταλλοπεδιάδων ἐνίοτε μὲν εἶναι ὀμαλὴ, ὥστε ἡ ἄμαξα δύναται νὰ διατρέξῃ ἐπ' αὐτῆς ἀκωλύτως πολλὰς λεύγας· καὶ ἐνίοτε ἀνώμαλος, ἔχουσα βουνὰ καὶ λόφους, τὸ ὕψος τῶν ὁποίων εἶναι 20 ἕως 30 ποδῶν· ἡ δὲ θεία αὐτῶν προξενεῖ ἀπερίγραφτον ποικιλίαν σχημάτων καὶ χρωμάτων. Ἡ κίνησις τῶν κυμάτων, ἢ ἄλλαι ἰσχυρότεραι δυνάμεις θραύουσι τὰς κρυσταλλοπεδιάδας εἰς ἀποσπάσματα 100 καὶ 200 τετραγωνικῶν μέτρων, τὰ ὅποια συγκρούμενα διαβρῆγγυονται εἰς ἄλλα μικρότερα. Ἄλλοτε πάλιν ὑπερμεγέθεις κρυσταλλῶνες, παρασυρόμενοι ἀπὸ ρεύματα ἰσχυρὰ, συναπαντῶσιν ἄλλους παρασυρομένους κατ' ἐναντίαν διεύθυνσιν, καὶ συγκρούμενοι ἀποτελοῦσι τρομερὸν κρότον. Πολλάκις τὸ πλῆθος αὐτῶν γίνεται ἐπικίνδυνον εἰς τὰ πλοῖα· φρικτὰ ναυάγια ἠκολούθησαν ἀπὸ τὴν σύγκρουσιν τούτων, ὑπὸ τῆς ὁποίας διαβρῆγγυται τὸ πλοῖον, ὡς ὑπὸ τῆς σφαίρας ὁ ὕλος.

Ἄλλοτε οἱ ὑπερμεγέθεις οἱτοὶ πάγοι, ἀντὶ συναντώμενοι νὰ θλασθῶσιν, ἐξ ἐναντίας συγκολλῶνται καὶ γίνονται τρομερώτεροι. Οἱ δὲ μικρότεροι τούτων συνωδούμενοι ὑπὸ τῶν κυμάτων καὶ συνεπισωρευόμενοι σχηματίζουσι ἐνίοτε ὑπερμεγέθεις πάγους, τῶν ὁποίων ἢ ἀνώμαλος ἐπιφάνεια ποικίλλεται ἔτι μᾶλλον ἐκ τῆς ἐπ' αὐτῶν καταπιπτούσης χιόνος. Τὸ ὕψος τῶν κρυσταλλῶνων τούτων εἶναι 20 ἕως 30 ποδῶν ὑπερῶν τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης. Τὸ ἐπιπλέον δὲ μέρος αὐτῶν

εἶναι ἐν γένει τὸ ἐν τέταρτον τοῦ ἐμβυθισμένου· ὥστε τὸ ὅλον ὕψος αὐτῶν εἶναι 100 ἕως 120 ποδῶν.

Καὶ πολλάκις πάλιν πάγοι 30 ἕως 40 μέτρων μήκους ἐμβυθίζονται τόσον ὑπὸ τὰ ὕδατα, ὥστε ἐπ' αὐτῶν διαβαίνει τὸ πλοῖον· καὶ τότε ὁ κίνδυνος εἶναι μέγιστος· διότι, ἂν διὰ τινὰ αἰτίαν ὁ ἐμβυθισμένος οὗτος πάγος χάσῃ τὴν ἰσορροπίαν του, τότε ὑψόμενος μὲ μεγίστην ταχύτητα ἐκτινάσσει τὸ πλοῖον, ἢ τὸ ἀνατρέπει.

Περὶ τὸν κόλπον Βαρφίν οἱ θαλασσοπόροι ἀπαντῶσι βουνῶδες πάγους, τῶν ὁποίων τὸ ὕψος ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης εἶναι 100 ποδῶν, καὶ τὸ πραγματικόν, ἢ τὸ ὅλον ὕψος αὐτῶν ἐπέκεινα τῶν 500 ποδῶν. Τὰ ὕδατα ρέοντα ἀπὸ τῆς κορυφῆς αὐτῶν κατὰ τὸ θέρος σχηματίζουσι μεγίστους καταβράκτας, προξενούοντας εἰς τὸν θεατὴν ἐντύπωσιν ἀπερίγραφτον.

[Ἐκ τῆς Φυσικῆς Ἑμ. Ψύχα.]

ΕΠΙΡΡΟΗ ΤΗΣ ΑΝΑΤΡΟΦΗΣ.

Ἐκ τῶν ἀνθρώπων—λέγει ὁ Λώκκιος,—μὲ φαίνεται ὅτι ἐννενήκοντα τοῖς ἑκατὸν εἶναι ὅ,τι εἶναι, καλοὶ ἢ κακοὶ, χρήσιμοι ἢ ἐπιζήμιοι εἰς τὴν κοινωνίαν, ἐκ τῆς διδασκαλίας τὴν ὁποίαν ἔλαβον. Ἄπο τὴν ἀνατροφὴν ἐξαρτᾶται ἡ μεγάλη διαφορὰ ἢ ἐν αὐτοῖς παρατηρουμένη. Αἱ ἐλάχισται καὶ πλέον ἀνεπαίσθητοι ἐντυπώσεις, αἱ εἰς τὴν νηπιότητα ἡμῶν λαμβανόμεναι, ἔχουσι ἀξιολογωτάτας καὶ διαρκεστάτας συνεπείας. Αἱ πρῶται αὗται ἐντυπώσεις εἶναι ὡς ποταμὸς, τὰ ὕδατα τοῦ ὁποίου εὐκόλως δυνάμεθα νὰ στρέψωμεν εἰς πάντη διαφορῶς δρόμους· ὥστε ἀπὸ τὴν ἀνεπαίσθητον διεύθυνσιν, τὴν ὁποίαν λαμβάνει ὁ ῥόαξ εἰς τὴν πηγὴν του, φθάνει ἐπὶ τέλους εἰς τόπους πολὺ ἀπ' ἀλλήλων ἀπομεμακρυσμένους· καὶ μὲ τὴν αὐτὴν ευκολίαν δυνάμεθα, στοχάζομαι, νὰ στρέψωμεν τὰ πνεύματα τῶν τέκνων εἰς ὁποῖαν διεύθυνσιν ἐπιθυμῶμεν.

Ο ΚΑΙΡΟΣ.

Ἀρθ. 2.

Ἄστραπὴ, Βροντὴ, Σίφωνες, κτλ.

Τὸ ἄμεσον αἴτιον τῶν βροντῶν καὶ ἀστραπῶν εἶναι ἡ ἄνισος ἐπιστρώσεσις τοῦ ἠλεκτρικοῦ ρευστοῦ εἰς δύο μάζας νεφῶν, ἢ εἰς τὰ νέφη καὶ τὴν ὑποκάτω γῆν· ὅποταν τὰ διαφόρως ἠλεκτρισμένα ταῦτα σώματα προσεγγίσωσιν ἰκανῶς, ἡ ἰσορροπία ἀποκαθίσταται διὰ τῆς μεταδόσεως μέρους τοῦ ρευστοῦ ἀπὸ τὸ νέφος τὸ μᾶλλον ἠλεκτρισμένον. Ἐὰν καλὴ τις ἠλεκτραγωγικὴ οὐσία ἀποτελῇ συγκοινωνίαν μεταξὺ τῶν δύο, ἡ ἰσορροπία ἀποκαθίσταται σιωπηλῶς· ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ ἀήρ εἶναι κακὸς ἠλεκτραγωγὸς, τὸ ἠλεκτρικὸν ρευστὸν φανεροῦται εἰς τὴν δι' αὐτοῦ διόδον του ἐν εἴδει ἀστραπῆς. Ἡ δὲ βροντὴ εἶναι μόνον τὸ ἀποτέλεσμα τῆς συγκρούσεως, τῆς προξενουμένης ὑπὸ τῆς πρὸς ἄλληλα βιαίας ὀρμῆς τῶν σωμάτων τοῦ ἀέρος τῶν διαχωρισθέντων ὑπὸ τοῦ διελθόντος ρευστοῦ· ἔχει δὲ ἡ βροντὴ τὴν αὐτὴν σχέ-